

Краєзнавство є безцінною скарбницею збереження історичного досвіду багатьох поколінь, усього того найкращого, що витримало випробування часом в сфері матеріальної і духовної культури.

Аналіз сучасної практики організації та проведення краєзнавчої роботи в школах України доводить, що вона включає різноманітні форми і методи, які зорієнтовані на поглиблене вивчення краєзнавчих об'єктів учнями, що є важливим засобом для оновлення змісту шкільної історичної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Законодавчі акти України з питань освіти / Верховна рада України. Комітет з питань науки і освіти: офіційне видавництво. – К. : Парламенське видавництво, 2004. – 404 с.
2. Кобаль В. І. Методика розвитку пізнавальних інтересів учнів при вивченні історії України засобами краєзнавства: [Монографія] / В. І. Кобаль. – Мукачево, 2014. – 229 с.
3. Лисенко М. М. Методика використання краєзнавчого матеріалу на уроках історії СРСР / М. М. Лисенко. – К. : Радянська школа, 1961. – 202 с.
4. Мороз П. В. Дослідницька діяльність учнів в процесі навчання історії України: методичний посібник / Мороз П. В. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 128 с.
5. Орлюк О. Вивчення регіональної історії в школі у вітчизняній методичній традиції ХХ – початку ХХІ століття / О. Орлюк // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. – Умань : УДПУ ім. П. Тичини, 2011. – Випуск № 51 – С. 183–190.
6. Петренко В. С. Методика позакласної роботи з історії / В. С. Петренко. – К. : Рад. школа, 1973 – 143 с.
7. Пометун О. Методика навчання історії в школі : [посібник] / Олена Іванівна Пометун, Григорій Ошеревич Фрейман. – К. : Генеза, 2009. – 327 с.
8. Пометун О. Нові підходи до відбору та структурування змісту сучасної історичної освіти / О. Пометун, Г. Фрейман // Історія в школах України. – 2000. – № 1. – С. 2–7.
9. Прокопчук В. С. Шкільне краєзнавство: навчальний посібник / В.С. Прокопчук; наук. ред. П. Т. Тронько; МОН України, Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – К.; Кам'янець-Подільський : Кондор, 2010. – 388 с.
10. Треф'як Я. І. Методика краєзнавчої роботи в школі / Я. І. Треф'як // Історія в школах України. – 2002. – №1. – С. 33–37.

УДК 378

Мозуль І. В.
аспірантка Інституту вищої
освіти НАПН України

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО НАВЧАННЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ УНІВЕРСИТЕТУ

У статті розкрито проблему професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до навчання природознавства молодших школярів у освітній системі університету.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутній учитель початкової школи, навчальні програми, методика навчання природознавства.

Мозуль І. В. Профессиональная подготовка будущего учителя начальной школы к обучению естествознания младших школьников в образовательной системе университета. В статье раскрыто проблему профессиональной подготовки будущих учителей начальной школы к обучению естествознания младших школьников в образовательной системе университета.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, будущий учитель начальной школы, учебные программы, методика обучения естествознанию.

Mozul I. V. Professional training of future teachers of primary school for studying natural sciences by pupils of primary school in the educational system of university. The problem of professional training of future teachers of primary school for studying natural sciences by pupils of primary school in the educational system of the university is solved in the article.

Key words: professional training, future teacher of primary school, teaching programs, studying natural sciences.

Важливе місце в системі підготовки висококваліфікованих кадрів відводиться професійній підготовці фахівців. Професійна підготовка майбутнього вчителя в процесі університетської освіти – найважливіша функція існування й розвитку людського суспільства. Успішна реалізація соціально-економічних і культурологічних перетворень, які відбуваються в Україні, в значній мірі залежить від педагогічних кадрів, рівня їхньої теоретичної та практично-професійної підготовки, володіння фундаментальними знаннями в галузі своєї спеціальності.

У педагогіці сукупність професійно зумовлених вимог до вчителя визначається готовністю до педагогічної діяльності. Явище готовності становить предмет вивчення як педагогів, так і психологів. Перші акцентують увагу на виявленні чинників і умов, дидактичних і виховних засобів, що дають змогу керувати становленням і розвитком готовності. Психологи орієнтуються на встановленні характеру зв'язків і залежностей між станом готовності та ефективністю діяльності.

Учені розглядають готовність як установку (Д. Узнадзе), особливий психічний стан (О. Ухтомський, М. Левітов), наявність здібностей (Б. Ананьєв, С. Рубінштейн), якість, властивість особистості (В. Бондар, К. Платонов), складне особистісне утворення (А. Линенко, Л. Кондрашова).

Велике значення для розв'язання проблем підготовки вчителя до професійної діяльності мали фундаментальні дослідження Г. Бокаревої, Н. Кузьміної, В. Сластьоніна, О. Щербакова та ін. Питання загальнопедагогічної підготовки знайшли своє розв'язання у працях сучасних педагогів: О. Абдулліної, Ф. Гоноболіна, В. Кан-Калика, Н. Кічук, В. Крутецького, Ю. Кулюткіна, Н. Ничкало, Н. Талізної, Г. Троцько, Р. Хмелюк та ін. Різні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів з урахуванням випереджувального підходу досліджують В. Андрущенко, О. Дубасенюк, І. Зязюн, В. Кремень, Л. Лук'янова, Л. Пуховська, Л. Хомич та ін.

Сучасні вчені по-різному підходять до трактування поняття «професійна підготовка». Так, О. Абдулліна, Н. Кузьміна, Н. Талізніна, вважають, що професійна підготовка майбутніх учителів – це процес формування й набуття настанов, знань і вмінь, необхідних фахівцю для належного виконання спеціальних завдань навчально-виховного процесу. М. Богданова, І. Зязюн, Н. Кічук зазначають, що професійна підготовка майбутніх учителів – це цілісний процес засвоєння й закріплення загальнопедагогічних і соціальних знань, умінь і навичок. О. Абдулліна вважає, що загальнопедагогічна підготовка вчителя – це процес учіння студентів у системі навчальних занять з педагогічних дисциплін і педагогічної практики та результат, що характеризується певним рівнем розвитку особистості вчителя, сформованості загальнопедагогічних знань, умінь і навичок. Система загальнопедагогічних знань, умінь і навичок є загальною, єдино необхідною кожному педагогу, зокрема вчителю початкової школи, для реалізації його соціально-професійних функцій [1, с. 57]. Під професійною підготовкою майбутніх учителів початкової школи розуміють процес оволодіння особистістю життєвими компетенціями, загальнонауковими, професійними знаннями і вміннями для успішного здійснення професійної діяльності.

А. Войченко готовність до педагогічної діяльності трактує як властивість і стан особистості, рівень професійної підготовки випускника вищого педагогічного закладу. Підкреслює, що «за своєю структурою професійна готовність випускника педвузу до педагогічної діяльності є багатшаровим, інтегрованим утворенням, компоненти якого тісно взаємопов'язані та взаємообумовлені, і відсутність у майбутнього учителя хоча б одного з цих компонентів обов'язково призведе до виникнення диспропорцій у структурі особистості спеціаліста» [2, с.12].

Аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить, що підвищення рівня професійної підготовки вчителя пов'язане з формуванням у майбутнього фахівця цілісного сприйняття компонентів педагогічного процесу. Умовою, що визначає формування цілісного сприйняття педагогічного процесу як об'єкта діяльності вчителя, є системність його знань [6, с. 67].

Незважаючи на значну кількість наукових праць, які розкривають проблему професійної підготовки фахівців, питання професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до навчання природознавства молодших школярів залишається малодослідженим і потребує всебічного обґрунтування, що забезпечить підвищення рівня професіоналізму та компетентності вчителів.

Мета статті – розглянути професійну підготовку майбутнього вчителя початкових класів до навчання природознавства молодших школярів у вищому навчальному закладі.

Навчальний процес у сучасному педагогічному університеті повинен бути спрямованим на реалізацію змісту освіти на основі державних стандартів і кваліфікованих вимог до фахівця. Він здійснюється з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін у соціально-культурній сфері суспільства.

Перебудова загальноосвітньої підготовки учнів початкової школи відповідно до завдань Державного стандарту початкової загальної освіти передбачає удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів. Важливими стають питання базової та методичної підготовки студентів до вирішення завдань, які входять до освітньої галузі «Природознавство».

Формування природознавчої компетентності учня може здійснювати лише компетентний вчитель, який повинен знати педагогічну теорію та вміти застосовувати її положення на практиці. До структури професійної готовності вчителя належать такі важливі професійні якості особистості: гуманістичний світогляд і високий рівень загальної культури; спрямованість на педагогічну діяльність і педагогічні здібності; індивідуально-психологічні особливості; професійно-педагогічні знання, уміння, володіння технологією навчання.

Мета професійної підготовки об'єктивно пов'язана зі змістом педагогічної освіти. Саме конкретизація мети у змісті освіти є першим необхідним етапом на шляху її реалізації у навчальному процесі.

Першорядне значення змісту освіти полягає у тому, що цей чинник взаємодіє з основними суб'єктивними чинниками навчального процесу – викладачем і студентами. На основі зв'язку "викладач – зміст" – розвивається цілеспрямована діяльність викладача, а на основі активного зв'язку "студент – зміст" – навчальна діяльність студента. Обидві ці діяльності, зумовлюючись різними методами, формами й засобами, утворюють на основі своїх різноманітних зв'язків єдність навчального процесу.

Освітньо-професійна програма підготовки майбутнього вчителя початкової школи є державним документом, у якому визначається нормативний і вибірковий зміст навчання, установлюються вимоги до змісту, обсягу й рівня освітньої та професійної підготовки фахівця відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня певної спеціальності.

Аналіз навчального плану та навчальних програм дозволив встановити, якою мірою зміст і структура навчальних дисциплін, що відображають специфіку професії вчителя початкових класів, а також набуті в процесі їх вивчення уміння відповідають педагогічній спрямованості й сприяють формуванню професійної готовності.

Проаналізуємо місце фахових дисциплін у структурі професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів.

Предмети психолого-педагогічного циклу відбивають сучасні завдання підготовки вчителя. Курс психології дозволяє усвідомити наукові засади свідомості й діяльності, спілкування й волі, почуттів і характеру, колективу й особистості. Вивчаючи психологію, студенти аналізують психологічні особливості сучасного школяра, визначають шляхи виховного впливу на його психіку. Головне завдання курсу – не тільки сформувати психолого-педагогічний погляд на зміст діяльності майбутнього вчителя початкових класів у школі, а й сформувати інтерес майбутнього вчителя до особистості дитини. За змістом і завданнями він тісно пов'язаний з педагогічним напрямом підготовки вчителя, адже тільки їх єдність може сприяти розвиткові професійної готовності майбутнього вчителя. У курсі педагогіки студенти послідовно звертаються до знань про психологічні закономірності діяльності школярів.

Важливим напрямом формування професійної готовності майбутнього вчителя початкової школи є оптимізація його дидактичної підготовки. Глибоке знання теоретичних основ дидактики – це та ланка, яка дозволяє формувати активність, самостійність і творчий підхід до роботи майбутнього вчителя.

Психолого-педагогічні дисципліни дають можливість розкрити завдання, які постають перед учителем, закономірності, принципи, методи, структуру навчально-виховного процесу, вікові особливості учнів різних класів тощо, без чого неможливо здійснювати освітню роботу в школі. Вони відіграють важливу роль у цілеспрямованому формуванні професійно важливих якостей майбутнього вчителя, його професійної свідомості й поведінки, а також сприяють розвитку індивідуальності.

Педагогічні дисципліни у вищій школі спрямовані на загальнопедагогічну та методичну підготовку майбутнього вчителя. Вона передбачає формування компетентного фахівця, який володіє основами педагогічної теорії, методики, загальними практичними вміннями й навичками на творчому рівні. Для підготовки майбутнього вчителя початкової школи важливе значення мають і методики викладання предметів, що входять до Державного стандарту навчання початкової школи. До педагогічних дисциплін належать технології основних предметів початкової школи, що вивчають студенти [5]. Усе це спрямовано на професійно-педагогічну підготовку, готує базу, на якій буде формуватись готовність до навчання природознавства молодших школярів.

Окрему увагу слід приділити циклу предметів природничої підготовки, який представлений інтегрованими дисциплінами. Це ботаніка з елементами екології, цивільна оборона та безпека життєдіяльності, основи медичних знань та охорони здоров'я. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи не може здійснюватися без вивчення такого інтегрованого курсу, як «Основи природознавства» (за навчальним планом вищих педагогічних закладів до інтеграції входять такі дисципліни: «Ботаніка», «Зоологія», «Землезнавство»). Необхідність вивчення цих дисциплін пояснюється тим, що майбутнім учителям початкової школи необхідно оволодіти теоретичними знаннями про об'єкти живої і неживої природи.

Під методичною підготовкою майбутнього вчителя початкових класів розуміємо оволодіння ним основами методичної діяльності. Вимоги до методичної підготовки ми вбачаємо у наступному:

- майбутнього вчителя слід готувати до професійної діяльності не лише функціонально, але й як творчу особистість;
- зміст і структуру методичних дисциплін доцільно будувати відповідно до основних фахових функцій на основі ціннісно-гуманістичної спрямованості.

Сучасний навчальний план педагогічних закладів передбачає вивчення курсу «Методика навчання освітньої галузі «Природознавство», який спрямований на забезпечення студентів факультету початкової освіти знаннями про сучасні досягнення методики навчання природознавства, якими повинні оволодіти майбутні вчителі початкових класів; підготовку їх до розробки планів-конспектів і проведення уроків природознавства.

У курсі «Методика викладання освітньої галузі «Природознавство» закладені наукові основи підготовки майбутнього учителя початкової школи до навчання школярів прийомом спостереження за змінами в природному середовищі, проведення простих дослідів і досліджень, роботі з приладами й устаткуванням (компасом, термометром, барометром, планшетом тощо). Згаданий курс допомагає майбутньому вчителю глибше розкрити учням розмаїття навколишнього світу, залежність від нього людини і зв'язок з ним, пояснити значення виробництва і праці в житті суспільства, сім'ї і кожної особистості.

Основними завданнями курсу є: розкрити зміст і завдання методики природознавства як педагогічної науки та її зв'язки з іншими науками; ознайомити студентів зі шляхом включення знань про природу в практику навчання учнів початкової школи; забезпечити належний рівень теоретичних знань студентів з методики викладання освітньої галузі «Природознавство»; розвивати практично-методичні вміння; оволодівати вміннями правильно підбирати методи, прийоми та засоби наочності при розробці планів-конспектів уроків природознавства; формувати педагогічні навички майбутнього вчителя до організації та керування процесом навчання на уроках природознавства.

За програмою майбутній учитель повинен знати об'єкт, предмет методики навчання природознавства; структуру процесу навчання, зміст його структурних компонентів, зв'язків і відношень між ними; рівні процесу навчання в межах природознавства, загальний спосіб їх визначення в конкретних педагогічних ситуаціях; виділяти в певній частині (тема, розділ, клас) змісту природознавства елементи знань, якими оволодівають молодші школярі; складати структурно-логічні схеми певного обсягу (теми, розділу, класу) власне предметного змісту природознавства; розрізняти засоби наочності, які використовуються у процесі навчання природознавства; виготовляти саморобні засоби наочності; аналізувати зміст підручників і навчальних посібників; обґрунтовувати класифікацію методів навчання природознавства; типи уроків з природознавства, їх макроструктуру; зміст позаурочної і позакласної роботи з природознавства; значення і види оцінювання навчальних досягнень молодших школярів у процесі навчання природознавства; значення і місце краєзнавчого куточка, куточка живої природи, географічного майданчика, навчально-дослідної ділянки в системі вивчення природознавства в початкових класах.

Засвоївши матеріал цієї дисципліни, студент повинен уміти: визначати педагогічні (освітні, розвивальні, виховні) цілі в реальних педагогічних ситуаціях; виділяти в певній частині (тема, розділ, клас) змісту природознавства елементи знань, якими оволодівають молодші школярі; ефективно управляти об'єктивно зумовленим процесом їх формування в реальних педагогічних умовах; складати структурно-логічні схеми певного обсягу (теми, розділу, класу) предметного змісту природознавства; обґрунтовувати ефективність вибору засобів наочності відповідно до дидактичної мети; застосовувати обрані засоби наочності у процесі навчання природознавства; вибирати оптимальні методи навчання з метою ефективного досягнення дидактичних цілей у конкретних педагогічних ситуаціях цілісного процесу навчання природознавства, встановлювати взаємозв'язки між різними формами організації процесу навчання природознавства в початкових класах; визначати, розробляти методику організації і проведення уроків природознавства всіх типів; готувати їх детальні конспекти.

Курс методики навчання природознавства реалізується через систему лекцій, практично-семінарських занять, педагогічну практику студентів. На лекціях викладаються основні теоретичні відомості з опорою на результати психолого-педагогічних досліджень, передового досвіду вчителів.

На практично-семінарських заняттях студенти навчаються виконувати методичні завдання, аналізувати зміст шкільних підручників і програм, працювати з методичною літературою, творчо її використовувати. Студенти набувають вміння складати фрагменти і конспекти уроків, проводити уроки, ділові ігри тощо.

Щоб закладений у програмах теоретичний і практичний потенціал постійно взаємодіяли між собою, навчально-пізнавальну діяльність студентів ми організуємо як засвоєння не тільки системи наукових знань, але й знань операційного характеру, зокрема, різних загальнонавчальних умінь. Серед них чільне місце посідають загальнопізнавальні уміння, в основі яких лежать операції мислення: аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення, встановлення різного роду зв'язків і відношень. Ці уміння інтенсивно впливають на розумовий розвиток особистості.

Навчання природознавства здійснюється методами, в яких ураховуються їх внутрішня (зміст) і зовнішня (форма) сторони. Внутрішню сторону відображають методи за рівнем пізнавальної самостійності студентів: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, евристичний (частково-пошуковий), дослідницький (пошуковий). Зовнішню сторону – методи за джерелом знань: словесні (бесіда, розповідь, пояснення), практичні (дослід, практична робота, спостереження), наочні (використання натуральних, образотворчих, аудіовізуальних засобів наочності, моделей). Зазначені методи поєднуються. Обов'язковою умовою поєднання є відповідність змісту методу його формі, тобто зовнішньої сторони – внутрішній. Наприклад, репродуктивна бесіда, евристична бесіда, репродуктивна розповідь, проблемний виклад, практична робота, дослідницька практична робота.

На заняттях розкриваються загальні питання методики (мета і завдання навчання, зміст, форми, засоби) і методика розкриття основних змістовних ліній курсу природознавства. Загальні питання методики навчання природознавства щільно пов'язані з дидактикою, такі розділи курсу винесено на самостійне опрацювання.

Отже, процес формування педагогічних знань майбутнього вчителя можна розглядати як процес педагогічної освіти. Підвищення її рівня здійснюється шляхом пізнання широкого кола загальних педагогічних і природознавчих знань, оволодіння раціональними способами розумових дій. Остання є необхідною і суттєвою умовою формування готовності майбутніх учителів початкових класів до навчання природознавства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абдулліна О. А. Общепедагогическая подготовка в системе высшего педагогического образования: [для пед. спец. высш. учебн. зав.] / О. А. Абдулліна. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Просвещение, 1990. – 141 с.
2. Войченко А. П. Организация учебно-воспитательного процесса в педвузе как средство формирования профессиональной готовности студентов к педагогической деятельности (на материале преподавания пед. дисциплин и пед. практики в нац. группах фак. рус. яз. и литературы): автореф. дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / А. П. Войченко. – Фрунзе, 1980. – 25 с.
3. Володько В. М. Основні компоненти загальнопедагогічної підготовки майбутнього вчителя / В.М.Володько // Проблеми сучасної педагогічної освіти: Зб. ст. / Крим. держ. гуманіт. ін-т. – К., 2001. – Вип. 3. – С. 25–42.
4. Державний стандарт початкової загальної освіти // Початкова школа. – 2011. – № 7. – С. 1–18.
5. Олексенко Т. Д. Важливість підготовки майбутнього вчителя до проведення спостережень з учнями / Т. Д. Олексенко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.psyh.kiev.ua>

6. Прокоф'єва М. Ю. Міжпредметні зв'язки як засіб підвищення рівня професійно-педагогічної підготовки вчителя початкових класів / М. Ю. Прокоф'єва // Творча особистість учителя як передумова інноваційних процесів у початковій школі: Збірник наукових праць. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. – С. 67–70.

УДК 378

Мішедченко В. В.

доцент Глухівського національного педагогічного
університету імені Олександра Довженка

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДИДАКТИЧНОЇ МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ

У статті розглядаються проблеми професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів і музики, розкривається зміст усталеної дидактичної моделі процесу удосконалення професійної підготовки вчителя.

Ключові слова: музичне виховання, дидактична модель, професійна підготовка, учитель музики.

Мишедченко В. В. Актуальные проблемы усовершенствования дидактической модели профессиональной подготовки учителя. В статье рассматриваются проблемы профессиональной подготовки будущих учителей начальных классов и музыки, раскрывается содержание дидактической модели процесса усовершенствования профессиональной подготовки учителя.

Ключевые слова: музыкальное воспитание, дидактическая модель, профессиональная подготовка, учитель музыки.

Mishedchenko V. V. Actual problems of improvement of didactic model of a teacher's training. The article contemplates a problem of primary school teachers' training, reveals the didactic model's content of the process of teachers' training improvement.

Key words: musical education, didactic model, training, teacher of music.

Реалізація сучасних завдань музичного виховання підростаючого покоління залежить від рівня підготовки майбутніх учителів музики педагогічними навчальними закладами. Вища педагогічна освіта спрямована на забезпечення фундаментальної наукової, загальнокультурної, професійної підготовки фахівців, які мають визначати темпи й рівень науково-освітнього, соціально-культурного та економічного прогресу; на формування інтелектуального потенціалу нації та всебічний розвиток особистості як найвищої цінності суспільства. Тому дедалі більшого значення набуває питання професійної підготовки студентів педагогічних ВНЗ.

Проблеми підготовки майбутніх учителів до педагогічної діяльності відбиті в багатьох дослідженнях. У них, зокрема, розглядаються питання структури педагогічних здібностей, їх формування, взаємозв'язку з педагогічною майстерністю (Ф. М. Гоноволін, І. Ф. Кривоніс, В. А. Крутецький, Д. Ф. Ніколенко, В. О. Сластьонін, Н. М. Тарасевич та інші). Значна увага приділяється проблемам удосконалення підготовки фахівців у царині естетичного виховання. Основними аспектами досліджень у цьому напрямі стали рівні художньо-естетичної культури вчителя (О. О. Анічкін, М. А. Верб, Д. М. Джола, В. О. Кудін, О. М. Олексюк, А. Б. Щербо та інші); досвід естетичної підготовки студентів педінститутів (А. В. Артюхін, Є. С. Бібіков, В. І. Дряпіка та інші); шляхи вдосконалення спеціальної підготовки вчителя музики загальноосвітньої школи (О. О. Апраксина, Л. Г. Арчажникова, С. А. Барановська, Ф. Н. Гоноволін, І. П. Гринчук, І. А. Зязюн, Л. Г. Коваль, Л. В. Костенко, Г. М. Падалка, Л. А. Рапацька, О. Я. Ростовський, О. П. Рудницька, В. М. Смиренський, С. І. Торічна та інші).

Професія вчителя музики загальноосвітньої школи завжди відрізнялась багатопрофільністю й багатогранністю. Тому поява кваліфікаційної моделі вчителя початкових класів і одночасно музики поставила перед педагогікою вищої школи досить складні завдання. Першочергове з них – забезпечити якість спеціальної музичної підготовки такого вчителя.

Основними напрямками удосконалення професійної підготовки майбутнього вчителя є спрямування навчальної діяльності на розвиток емоційного, усвідомленого й творчого ставлення студентів до музичного мистецтва, виховання у них музично-виконавських і мовленнєвих умінь і навичок; розширення інформованості про специфіку педагогічної діяльності вчителя музики; організація навчально-виховного процесу на основі художньо-педагогічного спілкування; оволодіння студентами методикою музичного навчання і виховання учнів через власні дії в процесі педагогічної практики.

Дидактична модель процесу удосконалення професійної підготовки вчителя включає обґрунтування мети, завдань, змісту професійної підготовки, форм і методів організації музично-навчальної діяльності та здійснення контролю за сформованістю знань, умінь і навичок за розробленими критеріями. Необхідність удосконалення дидактичної моделі викликана недостатньою ефективністю усталеного навчального процесу. У своєму дослідженні ми виходили з таких концептуальних положень:

- процес професійної підготовки майбутнього вчителя має бути цілісним, тобто між предметами, які вивчаються, повинна існувати внутрішня єдність, а музично-теоретичні та виконавські дисципліни повинні мати педагогічну спрямованість;

- метою професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів і музики є формування його